

Onze referentie: 180830
Datum: 14 september 2018
Onderwerp: Reactie op de internetconsultatie voor adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind
Van:

Met deze brief reageert Divosa, de vereniging van leidinggevend en in het Sociaal Domein, op de internetconsultatie 'adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind'.

Wij zijn verheugd te zien dat gemeenten met het adviesrecht bij schuldenbewind de mogelijkheid krijgen hun regierol binnen schuldhelpverlening een nog betere invulling te geven.

Gemeenten gaan uit van de situatie van de inwoner. In veel gevallen is beschermingsbewind het juiste instrument en is dit een goede aanvulling op eventueel andere ondersteuning die de gemeente biedt. In sommige gevallen heeft een gemeente echter passender aanbod, bijvoorbeeld omdat het een minder vergaand instrument is of voor beperktere tijd kan worden ingezet.

Schulden komen echter niet alleen en vaak is er aanvullende ondersteuning nodig om mensen te helpen hun leven weer op de rit te krijgen. Hiervoor is het nodig dat gemeenten de gehele situatie en geboden ondersteuning kunnen overzien. Dit is nu vaak niet het geval, omdat beschermingsbewind vaak buiten het blikveld van gemeenten wordt aangevraagd.

Het adviesrecht kan helpen om ervoor te zorgen dat beschermingsbewind een schakel wordt in de keten van ondersteuning voor een inwoner, in plaats van dat het losstaat van de ondersteuning die de gemeente biedt. In dit kader is het goed op te merken dat veel gemeenten, rechtbanken en beschermingsbewindvoerders elkaar al weten te vinden om samen te werken en uit te proberen welke werkwijze een zo goed mogelijk resultaat biedt.

De toegang en kwaliteit van schuldhelpverlening van gemeenten staan steeds vaker ter discussie; beschermingsbewind wordt genoemd als alternatief voor mensen die bij de gemeente niet in aanmerking komen voor schuldhelpverlening. Dit zijn signalen die serieus genomen moeten worden en waar veel gemeenten al stappen in aan het maken zijn. Dit wordt onderschreven in het rapport 'Een open deur: het vervolg' van de Nationale Ombudsman. Divosa ondersteunt haar leden hierin en werkt, in samenwerking met de VNG, Sociaal Werk Nederland, LCR en de NVVK, aan professionalisering van de schuldhelpverlening met het programma Schouders Eronder.

Om het adviesrecht te laten slagen, zien wij een aantal randvoorwaarden waaraan moet worden voldaan:

- Heroverweeg de plaats in het proces waarop de gemeente een advies kan geven. Hoe eerder in het proces gemeente en bewindvoerders met elkaar overleggen over de situatie van een inwoner, hoe eerder de ondersteuning op gang kan komen. Een advies bij de aanvraag van beschermingsbewind is in dit kader wellicht al te ver in het proces.
- Zorg ervoor dat het adviesrecht geen extra administratieve of bureaucratische laag wordt voor zowel gemeente als rechtbank; gemeenten moeten op eenvoudige manier in staat worden gesteld een advies uit te brengen en rechtbanken moeten dit op eenvoudige manier kunnen verwerken;
- Leg de status van het gemeentelijke advies helder vast, zodat zowel gemeenten als rechtbanken weten waar zij aan toe zijn;
- Maak een afwegingskader en modeladvies om zowel bij gemeenten als rechtbanken een eenduidige werkwijze te implementeren.
- Zorg voor voldoende middelen bij gemeenten en de rechtspraak om deze wetgeving uit te voeren.

Financiering beschermingsbewind door gemeenten

We kunnen de problemen rondom de financiering van beschermingsbewind hier niet onbenoemd laten.

Het adviesrecht kan bijdragen aan een stevige regierol van gemeenten in de schuldhulpverlening. Wij verwachten echter niet dat de kosten vanuit de bijzondere bijstand hierdoor drastisch terug zullen lopen. Alternatieve ondersteuning vanuit de gemeente kost immers ook geld en het is niet gezegd dat dit per se goedkoper is. Pássender ondersteuning is het doel, niet primair goedkópere ondersteuning.

De huidige financiële situatie is voor gemeenten onhoudbaar. Wij blijven daarom aandacht vragen voor voldoende en adequate financiering van deze ondersteuning en voor onderzoek naar de houdbaarheid van de huidige structuur van financieren.

Wij denken graag mee met de aanscherping van het wetsvoorstel op eerder genoemde punten.